

novičke

januar-februar 2008

Analizirali smo zbrane podatkov o ponudbi izobraževanja odraslih v Sloveniji v šolskem letu 2007/2008	3-4	DOMAČE NOVIČKE
Dogovori s 47. in 48. seje	5-8	O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH
LLinE - dve priložnosti za promocijo izobraževanja odraslih v Sloveniji	9-10	MEDNARODNO SODELOVANJE
<i>Uporabna matematika za odrasle * Smernice strategij razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih * Kako pripravljamo učno gradivo za odrasle</i>	11-16	NOVE KNJIGE
10. in 11. seja Izvršilnega odbora Andragoškega društva Slovenije * Problematika pošolanja izobraževanja odraslih na področju formalnega izobraževanja * Razmišljanje o pomenu in vlogi centrov za vseživljenjsko učenje v prihodnje * Študijski krožek <i>Antični cikel</i> na Andragoškem zavodu Maribor - Ljudski univerzi * Večer makedonske kulture v Mestni knjižnici Izola * Uvedba celostnega svetovalnega pristopa na Visoki poslovni šoli Doba Maribor	17-30	KOTIČEK JE VAŠ
	31	POSVETI/KONFERENCE
	32	NOVOSTI IZ KNJIŽNICE

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so strokovno glasilo, ki na različne načine obveščajo, izobražujejo, promovirajo, svetujejo, problematizirajo in podajajo mnenja avtorjev o problematiki s področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. S tem Andragoški center Slovenije predstavlja svoje delo ter nudi možnost odziva vsem tistim, ki želijo dejavnije sodelovati pri razvoju področja.

Med našimi pglavitnimi cilji so:

- spremljati in promovirati aktualno dogajanje v izobraževanju odraslih,
- poročati o razvojnih, raziskovalnih in drugih programih in projektih,
- predstaviti novosti v upravljanju in zakonodaji s tega področja,
- poročati o politiki in strategiji vseživljenjskega učenja,
- omogočati praktikom, da z mnenji in predlogi sooblikujejo področje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja ter se odzivajo na sprejete odločitve,
- z izkušnjami praktikov spodbujati še druge.
- seznanjati z možnostmi in viri za učenje,
- predstavljati nove strokovne knjige ter didaktična in druga gradiva,
- napovedovati in promovirati prireditve, posvete, publikacije in druge strokovne dogodke,
- predstavljati novosti iz knjižnice ACS.

Glasilo izhaja v slovenskem jeziku praviloma šestkrat letno, in sicer v februarju, aprilu, juniju, avgustu, oktobru in decembru. Izide lahko tudi kot izredna številka ali kot dvojna številka.

Glasilo v tiskani obliki brezplačno prejmejo posamezniki in ustanove, ki se poklicno ali prostovoljno ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih.

Novičke lahko preberete tudi na spletni strani: <http://www.acs.si/novicke>.

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana
Uredniški odbor: dr. Slavica Černoša, dr. Angela Ivančič, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster
Urednica: Nevenka Kocijancič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: nevenka.kocijancic@acs.si)
Jezikovni pregled: Marjana Komprej
Oblikovanje: Lina design
Prelom in tisk: Tiskarna Pleško

ISSN 1408-6484 (slovenska izdaja – tiskane)

ISSN 1581-3770 (slovenska izdaja – online)

Naklada 2.140 izvodov

Izdajo glasila Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

DOMAČE NOVICE

Analizirali smo zbrane podatkov o ponudbi izobraževanja odraslih v Sloveniji v šolskem letu 2007/2008

Projekt *Pregled ponudbe izobraževanja odraslih za šolsko leto 2007/2008* (v nadaljevanju *Pregled*) smo uspešno zaključili. Odziv izvajalcev za predstavitev izobraževalne ponudbe v *Pregledu* (<http://pregled.acs.si/>) je bil tudi letos velik, kar kaže na zanimanje izvajalcev za skupno promocijo izobraževalne ponudbe in s tem za boljše informiranost širše in strokovne javnosti o izobraževanju odraslih. V Andragoškem centru Slovenije si vsako leto prizadevamo pritegniti čim več različnih izvajalcev, z namenom, da na enem mestu predstavimo čim popolnejšo ponudbo izobraževanja in učenja odraslih na nacionalni ravni. Raznolika ponudba izvajalcev in izobraževalnih programov, zbrana v *Pregledu*, pritegne različne ciljne skupine, ki potrebujejo različne vrste izobraževanja. Nekateri si želijo pridobiti višjo stopnjo formalne izobrazbe, drugi se želijo izobraževati zaradi potreb dela, mnoge učenje veselijo kar tako, si morda želijo družjenja s sovrstniki, ali pa se z učenjem srečujejo posredno preko obiskovanja knjižnic, galerij ipd. In več kot je organiziranih različnih oblik učenja, več ljudi le-to pritegne. *Pregled* je eden od redkih virov strnjениh informacij o ponudbi izobraževanja in učenja odraslih na nacionalni ravni, smo celo ena redkih evropskih držav, ki ima tak pregled.

V spletnem *Pregledu* se v letošnjem šolskem letu predstavlja 319 izvajalcev izobraževanja odraslih iz vse Slovenije. Med raznovrstnimi izvajalci prevladujejo zasebne organizacije, zasebne šole, ljudske univerze in srednje šole, svojo izobraževalno ponudbo pa predstavljajo tudi drugi izvajalci – zavodi, univerze za tretje življenjsko obdobje, izobraževalni centri in službe za izobraževanje v podjetjih, društva in zveze društev, muzeji in galerije, knjižnice in drugi. Na voljo so informacije o 6.046 programih najrazličnejših vrst in vsebin. V programski ponudbi, ki zajema tako javno veljavne programe kot programe, ki nimajo javne veljave (teh je dobri dve tretjini), prevladujejo programi splošnega neformalnega izobraževanja (70,3%). Tovrstno izobraževanje se pogosto tesno prepleta s poklicnim usposabljanjem in spopolnjevanjem, vsebinsko je zelo razvejano in posega na najrazličnejša področja človekovega delovanja in zanimanja (učenje tujih jezikov, računalništvo, umetnost in kultura, komunikacije, ročna dela, zdravstvo, varstvo okolja, kmetijstvo itd.). Tretjino izobraževalne ponudbe predstavljajo izobraževalni programi formalnega izobraževanja (16,5 %), ter programi usposabljanja in spopolnjevanja za delo (13 %).

Obsežna programska ponudba zajema raznolike izobraževalne vsebine s številnih področij. Čeprav skoraj polovica celotne ponudbe zajemajo vsebine s področja učenja tujih jezikov in računalništva (po teh programih je največje povpraševanje), je v *Pregledu* zaje-

ta tudi pestra ponudba vsebin z drugih področij, največ z osebnostnega razvoja, strojništva in obdelave kovin, poslovedenja in upravljanja, ekonomije in prevoznih storitev.

Žal vsako leto znova ugotavljamo, da je izobraževalna ponudba za odrasle precej centralizirana in da so možnosti za izobraževanje odraslih izven osrednjega dela države veliko skromnejše. Tudi letos je najboljše izobraževanje odraslih v Osrednjeslovenski regiji, kjer deluje kar 42 % vseh izvajalcev. Večina izobraževalnih programov se izpelje v ljubljanski občini. Osrednjemu delu države sledijo Podravska, Gorenjska in Savinjska regija, v katerih pa so možnosti za izobraževanje odraslih že veliko manjše, najskromnejšo ponudbo izvajalcev in izobraževalnih programov ponovno ugotavljamo v Zasavski, Notranjsko-kraški ter Spodnjeposavski regiji. Pri primerjavah posameznih regij vsekakor ne smemo pozabiti, da na ponudbo in povpraševanje po izobraževanju odraslih vplivata tako velikost kot tudi razvitost posamezne regije. Ta se izboljšuje z vlaganjem v ljudi, ki tam prebivajo, k čemur vsekakor pripomore tudi učenje in izobraževanje odraslih. Prav zato je promocija vseživljenjskega učenja in ponudba izobraževanja odraslih tako pomembna.

Na večje vključevanje odraslih v izobraževanje pomembno vpliva tudi možnost za izobraževanje in učenje v lokalnem okolju. Po podatkih, zbranih v *Pregledu*, izvajalci delujejo v 58 občinah po Sloveniji, kar je le slaba četrtina vseh slovenskih občin. V večini občin je evidentiran samo po en izvajalec, največja izbira teh pa je v ljubljanski občini. Glede na podatke iz preteklega leta ugotavljamo, da se je število evidentiranih občin v *Pregledu* nekoliko povečalo. V letošnjem letu vključujemo nove izvajalce iz občin Grosuplje, Ivančna Gorica (Osrednjeslovenska regija), Naklo (Gorenjska regija) in Sevnica (Spodnjeposavska regija). V osmih regijah so zastopane iste občine kot preteklo leto (Savinjska, Podravska, Pomurska, Obalno-kraška, Jugovzhodna Slovenija, Koroška, Notranjsko-kraška in Zasavska regija), le iz Goriške regije letos ni zastopan izvajalec iz občine Kobarid.

Tudi v prihodnje si bomo prizadevali predstaviti še popolnejšo ponudbo izobraževanja in učenja za odrasle iz vse Slovenije. Pri pripravi *Pregleda* v novem letu načrtujemo kar nekaj novosti, ki bodo spodbudile izvajalce k večjemu objavljanju ter hkrati pritegnile najširšo in strokovno javnost, da si poišče ustrezne informacije za izobraževanje in učenje. Posodobili bomo celoten postopek prijav za izvajalce preko interneta, ki bo letos potekal že aprila in maja, zagotovili bomo, da bodo podatki objavljeni prej kot pretekla leta – prvo objavo *Pregleda* za novo šolsko leto načrtujemo že v juniju, posebno pozornost pa bomo namenili tudi promociji. S tem namenom bomo izdali drobno promocijsko gradivo in zagotovili prodornejšo medijsko promocijo.

Več o izobraževalni ponudbi za odrasle v šolskem letu 2007/2008 si lahko preberete v poročilu, ki je na voljo v knjižnici ACS in na spletni strani (http://arhiv.acs.si/porocila/Pregled_IO_2007-koncno_porocilo.pdf).

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

O DELU STROKOVNEGA SVETA RS ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Dogovori s 47. in 48. seje

Člani Strokovnega sveta RS za izobraževanje odraslih so se 13. septembra 2007 sestali na 47. seji, 13. decembra pa na 48. seji. Obravnavali so *Navodila o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja, Analizo uresničevanja Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih za leti 2005 in 2006, Smernice za strategijo razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih, Delovni osnutek Letnega programa izobraževanja odraslih za 2008 in Vmesno maturitetno poročilo o poklicni maturi 2007*. Seznanili so se tudi s poročili Zavoda RS za zaposlovanje, in sicer: *Program izobraževanja za brezposelne osebe - Program 10.000+ v šolskem letu 2005/06 in Učna pomoč brezposelnim osebam, vključenim v programe izobraževanja v šolskem letu 2005/06*, ter pobudo, ki jo je posredovala Koordinacija zvez izvajalskih organizacij za izobraževanje odraslih v zvezi z nerešenimi problemi s tega področja.

Navodila za prilagajanje izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja

Člani Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih so ugotovili, da so *Navodila o prilagajanju izrednega poklicnega in strokovnega izobraževanja* (v nadaljevanju *Navodila*) dobro pripravljena; upoštevani so tudi rezultati predhodno opravljenih študij.

Predlagali so nekaj sprememb in dopolnitev:

- Osebni izobraževalni načrt naj se pripravlja za vse udeležence, potrebno pa je posebej doreči njegovo vsebino za tiste udeležence, ki so vključeni v skupinske organizacijske oblike izrednega izobraževanja; preveriti je potrebno tudi, kaj naj bo sestavina osebnega izobraževalnega načrta v drugih primerih, zlasti z vidika varstva osebnih podatkov.
- Preveri naj se 3. odstavek 4. člena *Navodil*. Poleg različne časovne razporeditve in različnih oblik je treba pri odraslih posebej upoštevati priznavanje že pridobljenega znanja v skladu s pravilnikom o ocenjevanju. Izvajalec lahko spreminja obseg različnih oblik organiziranega dela ali samostojnega učenja, ne more pa spreminjati kreditnega ovrednotenja posameznih enot programa.
- Natančneje je potrebno določiti status športne vzgoje in vprašanje kreditnega ovrednotenja te.
- Doreči je potrebno statusna vprašanja izrednih dijakov v primeru podaljšanega trajanja izobraževanja po osebnem izobraževalnem načrtu, pri čemer je treba to vprašanje urejati v ustreznih predpisih, saj ne gre za problem, ki ga urejajo *Navodila*, lahko pa nanj posredno vplivajo.

Ker gre za zahtevne strokovne novosti, ki jih uvajajo *Navodila*, Strokovni svet za izobraževanje odraslih priporoča:

- naj se zagotovijo potrebna sredstva za izvajanje temeljitega usposabljanja izvajalcev,
- Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju MŠŠ) naj zagotovi potrebna sredstva in zadalži ustrezne javne zavode za izpeljavo evalvacijske študije za spremljanje učinkov novih *Navodil* v šolskih letih 2008/2009 in 2009/2010. Evalvacijsko študijo naj obravnavata Strokovni svet za izobraževanje odraslih in Strokovni svet za poklicno in strokovno izobraževanje, da bi na podlagi rezultatov ocenila primernost posameznih določil in ministru predlagala morebitna dopolnila. Tudi po letu 2010 naj se zagotovi občasno evalvacijsko spremljanje *Navodil*, da bi tako pridobili informacije o učinkih njihove uporabe in lahko pravočasno ukrepali, če bi bilo to potrebno.

Podobna navodila naj se pripravijo tudi za druge dele izobraževalnega sistema, kjer se izobražujejo odrasli v programih, ki ne vsebujejo prilagoditev zanje (gimnazije in višje strokovno izobraževanje); navodila morajo biti medsebojno usklajena.

Analiza uresničevanja Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih za leti 2005 in 2006

Člani Strokovnega sveta za izobraževanje odraslih so na 47. seji imeli precej pripomb na gradivo, posebno o njegovi preglednosti. Na 48. seji so ugotovili da je dopolnjena *Analiza uresničevanja Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih za leti 2005 in 2006* pripravljena pregledno in v skladu z zahtevanimi kazalci. Predlagali so pripis opombe, da je poleg javnih sredstev vključenih tudi veliko sredstev delodajalcev in posameznikov, kar iz navedenih podatkov ni razvidno. Prav tako, naj se pri prvem prednostnem področju posebej označi, da so vključene tudi šole vožnje in HACCP oziroma navede obrazložitev, kaj vse je vključeno.

Podprli so tudi predlog Sektorja za izobraževanje odraslih pri MŠŠ, da se *Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih* v skladu z analizo in drugimi podatki na podlagi istih strokovnih podlag, uskladi in podaljša do 2013 ter se s tem uskladi z drugimi srednjeročnimi dokumenti.

Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih

Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih (v nadaljevanju *Smernice*) sta predstavili mag. *Estera Možina* in dr. *Angela Ivančič*, sodelavki Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju ACS).

Člani strokovnega sveta so menili, da gre za pomembno področje in so:

- priporočili, da posamezni pristojni resorji in socialni partnerji upoštevajo *Smernice*

pri pripravi ukrepov za večjo dostopnost vseh izobrazbeno prikrajšanih zaposlenih do izobraževanja in usposabljanja;

- predlagali Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ), da Smernice predloži v obravnavo in potrditev Ekonomsko socialnemu svetu,
- predlagali, da *Smernice* predhodno obravnavajo sindikati in izoblikujejo svoje stališče.

Delovni osnutek Letnega programa izobraževanja odraslih za 2008

Delovni osnutek *Letnega programa izobraževanja odraslih za 2008* sta predstavila *Mateja Sedej* (MDDSZ) ter *Elido Bandelj* (MŠŠ). Člani Strokovnega sveta so ugotovili, da je delovni osnutek dobra podlaga za nadaljnje delo. Menili so, da je treba zagotoviti ustrezna sredstva iz državnega proračuna, tako da ne bi bile tudi osnovne dejavnosti izobraževanja odraslih v celoti odvisne od ESS.

Ministrstvu za šolstvo in šport predlagajo, da se pri razpisih, ki so skupni za mladino in odrasle, v večji meri upošteva posebnosti izobraževanja odraslih. Prav tako so se strinjali s tem, da se strokovni delavci izobraževanja odraslih usposablja v okviru stalnega strokovnega izpopolnjevanja učiteljev, kjer pa morajo biti zanje pripravljene ustrezni programi.

Vmesno maturitetno poročilo o poklicni maturi 2007

Predsednik Sveta, *dr. Janko Muršak*, član Državne komisije za poklicno matura je člane Sveta seznanil z vmesnim poročilom o poklicni maturi. Menili so, da je poročilo dobro pripravljeno, zadovoljivi pa so tudi rezultati odraslih na poklicni maturi. Ob tem predlagajo, da se:

- pri prijavi na matura vpiše način, kako so se kandidati izobraževali (status redni/izredni);
- opravi analiza tokov znotraj izobraževalnega sistema, zlasti z vidika prehodov med stopnjami in smermi;
- za poklicno matura posebej opravi analiza opravljanja predmeta splošne mature (peti predmet) za odrasle;
- v seznamu zlatih maturantov posebej navede tudi tiste, ki so se izobraževali izredno.

Poročili Zavoda RS za zaposlovanje

Poročili Zavoda RS za zaposlovanje – *Program izobraževanja za brezposelne osebe 10.000+ v šolskem letu 2005/2006 in Učna pomoč brezposelnim osebam, vključenim v programe izobraževanja v šolskem letu 2005/2006* – je predstavila *Miša Hrovat Derganc*.

Člani strokovnega sveta so poudarili, da so to pomembne dejavnosti, ki veliko pripomorejo

k uresničevanju Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih. Predlagali so, da so tudi krajši programi, namenjeni trgu dela, pripravljene po vnaprej določeni in ustrezno sprejeti metodologiji in z navedenimi učnimi dosežki, kar bo olajšalo priznavanje pridobljenih znanj v procesu pridobivanja javnoveljavne izobrazbe in tudi sicer povečalo njihovo razpoznavnost. Menili so tudi, da je treba povečati promocijo izobraževanja in usposabljanja brezposelnih za trg dela.

Drugo

Koordinacija zvez izvajalskih organizacij na področju izobraževanja odraslih je posredovala Strokovnemu svetu za izobraževanje odraslih v vednost pobudo v zvezi z nerešenimi problemi s tega področja in zaprosila za podporo. Člani strokovnega sveta podpirajo pobudo in predlagajo, da:

- MŠŠ pristopi k oblikovanju novih standardov in normativov na področju izobraževanja odraslih tako, da obnovi in pospeši delo strokovne skupine za pripravo novega *Pravilnika o standardih in normativih na področju izobraževanja odraslih*;
- čim prej, če je le mogoče, pa že do naslednje seje, naj ACS in MŠŠ pripravita in pošljeta v obravnavo usklajeno poročilo o pripravi strokovnih podlag za nov zakon oziroma za spremembe zakona o izobraževanju odraslih, vključno z dosedanjimi rezultati analize stanja in utemeljitvami potreb po spremembah.

Irena Komac (irena.komac@gov.si),
Strokovni svet RS za izobraževanje odraslih

MEDNARODNO SODELOVANJE

LLinE - dve priložnosti za promocijo izobraževanja odraslih v Sloveniji

Fundacija Kansanvalistusseura (na kratko KVS Foundation) iz Helsinkov, ustanovljena leta 1874, velja za najstarejšo izobraževalno ustanovo za odrasle na Finskem. Njene ideološke korenine segajo v čas nacionalnega in kulturnega prebujenja, ki je leta 1917 pripeljalo do neodvisnosti te dežele. Dandanes je fundacija KVS znana predvsem po svojih publikacijah, med katerimi od leta 1996 izstopa revija *LLinE - Lifelong Learning in Europe*. Ta štirikrat letno predstavlja raziskave, projekte, primere dobre prakse in novosti na področju izobraževanja odraslih v Evropi ter se ponaša z mednarodnim uredniškim odborom, ki ga sestavljajo priznani strokovnjaki in predstavniki krovnih organizacij s tega področja. Urednica LLinE, *Eeva Siirala*, je konec leta 2007 svoje dolgoletno delo med drugim sklenila z vpeljavo nove rubrike, namenjene predstavitvi izobraževanja odraslih v deželi, ki predseduje Svetu Evropske unije. V ta namen je povabila Andragoški center Slovenije, da kot prvi to rubriko zapolni in v izdaji LLinE 4/2007 predstavi stanje in dosežke v Sloveniji. Na povabilo smo se odzvali s petimi članki, ki osvetljujejo:

- izobraževanje odraslih v Sloveniji v kontekstu vseživljenjskega učenja (avtorja članka sta *dr. Slavica Černoša*, ACS, in *Elido Bandelj*, Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih),
- neformalno učenje na primeru študijskih krožkov (avtorica *dr. Nevenka Bogataj*),
- skrb za kakovost v izobraževanju odraslih (avtorici *Sonja Klemenčič* in *mag. Tanja Možina*),
- prizadevanja ACS na področju pismenosti (avtorica *Ana Ileršič*),
- 12 let prirejanja Tedna vseživljenjskega učenja (avtorica *mag. Zvonka Pangerc Pahernik*).

Menimo, da je slovensko obarvana tematska izdaja LLinE odlična priložnost za promocijo naše države in stroke v letu, ko predsedujemo Svetu EU, zato bo revija na voljo udeležencem nekaterih mednarodnih dogodkov v okviru predsedovanja, bralcem pa je dostopna v knjižnici ACS. Več o izdaji, katere vsebina je uglasena tudi na *Evropsko leto medkulturnega dialoga*, s poudarkom na izzivu, ki ga za izobraževanje odraslih predstavlja verska raznolikost v Evropi, lahko preberete na spletni strani <http://www.lline.fi>.

Druga priložnost za predstavitev naših prizadevanj je bila jubilejna, 10. konferenca LLinE, ki je potekala od 17. do 19. januarja 2008 v Helsinkih in nosila naslov *Nova partnerstva in vseživljenjsko učenje*. Avtorica članka sem se je udeležila na predlog

organizatorjev, fundacije KVS, da predstavim naše izkušnje in dosežke v okviru projekta *Teden vseživljenjskega učenja*.

Konferenca je bila razdeljena v tri sekcije: *Svet se spreminja*, *Oblikovanje trajnostnih mrež* in *Priložnost za odkrivanje novih možnosti*. V vsaki sekciji je bil najprej predstavljen plenarni referat, sledila pa mu je predstavitev primera dobre prakse. Nastopila sem v tretji sekciji, ki jo je moderiral *prof. Peter Jarvis* iz Univerze v Surreyu, plenarni referat pa je predstavil *prof. Kai Hakkarainen* iz Univerze v Helsinkih, in sicer na temo t.i. *trialogskega učenja* (ustvarjanje znanja kot posledica interakcije posameznika, učnega/delovnega kolektiva in tehnologije; več o tem v člankih *prof. Hakkarainen* na spletni strani laboratorija Knowledge-Practices Laboratory - <http://www.kp-lab.org/>). Predstavitev TVU (zgodovinski razvoj, mednarodna umeščenost, odlike TVU v primerjavi z drugimi festivali učenja, kazalniki uspeha, TVU kot primer partnerstev na različnih ravneh, fotografije s prizorišč TVU 1996–2007) je požela precej zanimanja.

Organizirano je bilo tudi delo v skupinah, in sicer na štiri teme: *Delo, učenje in družina*, *Izobraževanje in podjetništvo*, *Medkulturna družba in učeče se skupnosti*, *Partnerji v učečih se regijah*. Izhodiščnim referatom so sledile razprave in izmenjave izkušenj s ciljem, da vsaka delovna skupina v zaključnem delu predstavi svojo definicijo novega in/ali inovativnega partnerstva, ob tem pa razmisli: s katerimi partnerji bi lahko dosegli posamezne ciljne skupine, kako bi partnerje pritegnili k sodelovanju, kako bi jim predstavili koristi, ki bi jim jih sodelovanje prineslo, kako bi ohranjali živost in živahnost mrež in kaj se je mogoče iz primerov inovativnih, novih partnerstev naučiti. Rezultati tega dela so bili raznoliki; ko bodo dokončno oblikovani, bodo predstavljeni na prej omenjeni spletni strani <http://www.lline.fi>.

Konferenčno dogajanje je popestril študijski obisk razvojnega partnerstva poslovnih in nevladnih organizacij ter univerz (Well Life Centre), ki s skupnimi močmi razvijajo kakovostne, tehnološko podprte storitve 'za dobro človeka'. Ogledali smo si razvojni projekt televizijske mreže, ki povezuje strokovnjake in študente iz Well Life centra ter skupino starejših (med 65 in 90 let starih), ki živijo sami na svojih domovih. Dva- do trikrat dnevno so slednji prek omenjene TV mreže deležni napotkov za varno in zdravo življenje, prijateljsko pa se povezujejo in učijo tudi med seboj.

Konferenca je bila dobrodošla priložnost ne le za predstavitev naših dosežkov, temveč tudi za druženje z različnimi strokovnjaki in za spoznavanje inovativnih načinov razmišljanja, učenja, delovanja - vse pa je povezovala rdeča nit vseživljenjskega učenja. Menda so bile odlične prav vse dozdajšnje konference LLine (med praznovanjem 10. obletnice je bila predstavljena njihova kratka retrospektiva), obetavna pa je tudi tema 11. konference - *Vseživljenjsko učenje in človekove pravice* (29. do 31. januar 2009).

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

NOVE KNJIGE

Uporabna matematika za odrasle

No, pa ga imamo, prvi priročnik za učitelje matematike odraslih udeležencev izobraževanja v Sloveniji z naslovom *Uporabna matematika za odrasle*¹. Priročnik je plod triletnega dela učiteljev matematike odraslih iz sedmih različnih držav ter njihovih koordinatorjev. Povezovali smo se, spoznavali najnovejšo teorijo na področju poučevanja matematike odraslih, izmenjevali smo izkušnje in mnenja, raziskovali, izvajali smo pilotne poskuse, analizirali in na koncu smo pripravili tudi ta priročnik. Vse to nam je omogočilo sodelovanje pri projektu *Uporabna matematika za odrasle (Matematic in Action – MiA)*, pod okriljem Andragoškega centra Slovenije s koordinatrico mag. Ester Možina.

Novo gradivo je namenjeno učiteljem, ki poučujejo matematiko odrasle udeležence izobraževanja na ravni osnovne šole oziroma poklicnega izobraževanja ali učiteljem drugih neformalnih oblik izobraževanja, v katerih je znanje matematike udeležencev na zelo nizki stopnji. Prav tako je priročnik namenjen vsem, ki te učitelje usposablja. Pokaže nam, kako se odrasli učijo matematiko in kakšno vlogo imamo pri tem mi – učitelji. Dejstvo je, da imajo odrasli kljub nizkemu znanju matematike vendarle več življenjskih izkušenj in potrebujejo konkretna matematična znanja, prav zato pa tudi drugačen način učenja matematike. In to je tudi vodilo skozi priročnik.

Priročnik ima šest poglavij. Poleg uvodnih besed, predstavitev projekta in dela na njem, zaključnih besed, povzetka in prilog, bi lahko priročnik razdelili na tri večje celote.

- **V prvem delu** je na zelo jase in razumljiv način strnjeno predstavljena vsa najnovejša teorija na področju poučevanja matematike odraslih. Govori pa predvsem o tem, kaj pomeni, da je nekdo matematično pismen, o učenju v vsakodnevni situacijah in o izobraževanju odraslih, o prenosu znanja ter o šestih korakih pri reševanju problemov. Ravno to slednje je ključno za poučevanje matematike odraslih in predvsem za njihovo trajno znanje, kar boste že na konkretnih primerih lahko prebrali v drugem delu priročnika. Teoretični del je pripravila *dr. Mieke Groenestjin*, raziskovalka in izobraževalka učiteljev s Pedagoškega inštituta v Utrechtu na Nizozemskem.
- **Drugi**, najobširnejši **del** priročnika, je namenjen konkretnim, praktičnim primerom učenja matematike v praksi. Predstavlja primere dobrih praks iz Danske,

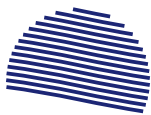
¹ Priročnik je dostopen na spletnem naslovu projekta: <http://www.statvoks.no/mia/>.

Nizozemske in Španije ter mnenja učiteljev, sodelujočih v projektu, o dobrih praksah poučevanja in inštruiranja. Poleg tega so opisani še drugi primeri poskusov dobrih praks z udeleženci iz Danske, Madžarske, z Nizozemske in iz Španije. Ta del ponuja konkretne teme, situacije in matematične probleme, ki jih lahko izkušen učitelj kar hitro uporabi tudi pri svojem delu. Tako najdemo na primer razdelke: *Vi in vaše telo*, *Družinski proračun*, *Razprodaja*, *Zdravje*, *Popust*, *Vaš najljubši recept*.

- **Tretji del** priročnika opisuje cilje, priprave in izvedbe delavnic za učitelje, ki poučujejo matematiko. Delavnice so zasnovane na teoriji in praktičnih izkušnjah iz *projekta MiA*. Poleg poskusnih izvedb delavnic za učitelje ta del predstavlja tudi izkušnje, komentarje in evalvacijo poskusnih delavnic. Prav tako najdemo tu vse priloge, kot so: vabila na delavnico, vprašalniki za učitelje pred in po končani delavnici ter vprašalnik za voditelje delavnic.

Skratka: priročnik predstavlja, kako je matematična pismenost pomembna za vse, in ponuja primere dobrih praks, inštruiranja ter teoretične misli o uporabi in učenju matematike v dejanskih situacijah resničnega življenja. Prav zaradi tega ga priporočamo vsem, ki odrasle poučujejo matematiko, saj bodo v njem našli dobre konkretne alternativne primere poučevanja in inštruiranja, ki jih bodo lahko s malo prilagoditve hitro uporabili tudi v svoji vsakodnevni praksi. Ti primeri so se potrdili s poskusi v letih od 2004 do 2007 na Danskem, Madžarskem, v Litvi, na Nizozemskem, Norveškem, v Sloveniji in v Španiji.

Saša Silovšek (sasa.silovsek@amis.net), Šolski center Celje,
Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko

Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih

Decembra lani je Andragoški center Slovenije pripravil in izdal novo publikacijo z naslovom *Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih* (v nadaljevanju *Smernice*), s katero želimo podati strokovne podlage in pokazati systemske in druge možnosti za povečevanje dostopa do izobraževanja in usposabljanja za izobrazbeno najbolj prikrajšane zaposlene. Poznano je dejstvo, da sodi Slovenija med države, kjer se ljudje srečujejo tudi s problemom dostopa do razvoja temeljnih spretnosti, med katere sodi tudi pismenost pri delu. O tem govorijo rezultati in analize podatkov o gibanjih na trgu dela, o strukturnih značilnostih aktivnega prebivalstva, še posebej zaposlenih, ter podatki o individualnih dosežkih pismenosti in priložnostih za ohranjanje in izboljševanje individualnih dosežkov pismenosti na delovnem mestu. Problema se

zavedajo ne le izobraževalci in raziskovalci, temveč tudi socialni partnerji, saj so se vabilu prijazno odzvali Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljevanju MDDSZ), sindikati in Gospodarska zbornica Slovenije.

Ministrica za delo, družino in socialne zadeve Marjeta Cotman se sklicuje na analize trga dela in poudarja, da »se na slovenskem trgu dela oblikujejo segmenti zaposlenih z lastnostmi, ki ne nudijo dovolj potenciala za nadaljnje razvijanje, ohranjanje in dopolnjevanje temeljnih spretnosti. Omenjena značilnost se nanaša tudi na področje pismenosti na delovnem mestu. Da bi presegli doseganje prakso – to pa je vlaganje predvsem v spretnosti in veščine najbolj izobraženih v podjetjih – je zelo pomembno usklajeno delovanje vlade in socialnih partnerjev pri ustvarjanju okolja, v katerem bodo tudi nizkokvalificirani in drugače prikrajšani zaposleni lahko razvijali svoje temeljne spretnosti. Zato se v Smernicah kot rdeča nit prepleta izhodišče, da lahko gospodarsko rast dosegamo le, če je vlaganje v razvoj znanja pravično porazdeljeno med vse skupine zaposlenih.«

»Izobraževanje in usposabljanje vseh zaposlenih sta kritična dejavnika za ohranjanje socialnega modela razvoja Slovenije. To velja še posebno za zaposlene, ki se že dalj časa niso izobraževali in usposabljali ter praviloma delajo na delovnih mestih, ki jim ne omogočajo niti učenja niti napredovanja na zahtevnejša delovna mesta. Pogosto je njihova zaposlitev tudi ogrožena, zaradi odpravljanja ali spreminjanja proizvodnje in organizacije dela ...« pravi Dušan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, v predgovoru k publikaciji in dodaja, da je v Smernicah poudarjena vloga sindikatov, ki imajo zdaj priložnost, da te deklarativne zaveze osmislijo z dejanji. »S tem, ko pravice in dolžnosti delavcev in delodajalcev konkretiziramo in vključimo v kolektivne pogodbe za posamezno dejavnost in za posameznega delodajalca, imamo sindikati možnost uveljaviti te pravice v praksi. Še pomembnejša naloga, ki jo imamo sindikati z uveljavljanjem Smernic, pa je ustvariti med člani sindikatov in vsemi zaposlenimi ustrezno vzdušje za izobraževanje in usposabljanje, graditi miselnost, da je stalno izobraževanje, spopolnjevanje in usposabljanje nujen pogoj za poklicni in osebni razvoj ter kariero vsakega posameznika ter da mora k temu nekaj prispevati tudi sam,« zaključuje svoj prispevek Dušan Semolič.

Predlog Smernic je bil pripravljen na podlagi izsledkov raziskovalnega projekta *Delovno mesto kot dejavnik razvoja temeljnih spretnosti* (Ivančič, 2004¹), ki sta ga sofinancirala MDDSZ ter Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport (v nadaljevanju MŠŠ). V projektu so bili posebej obdelani podatki o zaposlenih, njihovih dosežkih na področju pismenosti, priložnostih, ki jih imajo na delovnih mestih za ohranjanje in razvijanje pismenosti ter vplivu na njihovo konkurenčnost na trgu dela iz mednarodne raziskave o pismenosti odraslih².

¹ Angela Ivančič: Pismenost na delovnem mestu. V: Andragoška spoznanja, 10 : 3 (2004) 6-18.

² Poročilo o človekovem razvoju : Slovenija 2000-2001. Ljubljana : Urad za makroekonomske analize in razvoj ; (New York) : United Nations Development Programme, 2001.

Leta 2007 je Andragoški center Slovenije *Smernice* vsebinsko dopolnil in pripravil za objavo v publikaciji.

Smernice sestavljata dva dela:

- V **Izhodiščih** so predstavljeni razlogi in utemeljitve za pripravo *Smernic* (pomen vlaganja v zviševanje temeljnih spretnosti zaposlenih, ukrepi nekaterih držav na tem področju) in opredeljeni pojmi, ki se uporabljajo za temeljne spretnosti. S kvantitativnimi in kvalitativnimi kazalci so ponazorjeni izobrazbena sestava delovno aktivnega prebivalstva in potrebe delodajalcev po delavcih, problem pismenosti zaposlenih v Sloveniji, njihovi dosežki v pismenosti, njihove priložnosti za rabo branja, pisanja in računanja na delovnem mestu ter vlaganje v nadaljevalno izobraževanje in usposabljanje. Posebej so predstavljeni dozdajšnji ukrepi za razvoj pismenosti pri nas.
- **Predlog** *Smernic* sestavljajo cilji, pravno formalna podlaga, ciljne skupine, institucije, postopki in pristojnosti. Kot prednostne ciljne skupine so opredeljeni: nekvalificirani in polkvalificirani delavci v primarnih dejavnostih, gradbeništvu in predelovalni industriji ter zaposlene osebe v kvalificiranih kmetijskih, industrijskih in obrtnih poklicih. Zaposleni, starejši od 40 let, so obravnavani prednostno. Ukrepi za razvoj pismenosti so razvrščeni v pet področij: promocija, strategije in prijemi za prepoznavanje primanjkljajev, izboljševanje dostopnosti, razvoj in implementacija programov ter aktivnosti za odpravljanje primanjkljajev, spodbude za vlaganje v razvoj temeljnih spretnosti in pismenosti na delovnem mestu za posameznike in podjetja. Predlog *Smernic* daje tudi priporočila za financiranje razvijanja temeljnih spretnosti zaposlenih ter določa kazalce za spremljanje in vrednotenje doseganja ciljev *Smernic*. Kazalci so razvrščeni v dve skupini: v kazalce o udeležbi zaposlenih v programih za zviševanje ravni pismenosti ter v ukrepe/spodbude delodajalcev in vlade za razvijanje pismenosti zaposlenih.

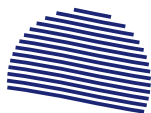
Smernice je podprl Strokovni svet za izobraževanje odraslih na svoji 47. seji (13. september 2007) in predlagal, da jih obravnavajo sindikati in izoblikujejo svoje stališče. Pristojnim resorjem in socialnim partnerjem je priporočil, da upoštevajo *Smernice* pri pripravi ukrepov za večjo dostopnost vseh izobrazbeno prikrajšanih zaposlenih do izobraževanja in usposabljanja. Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve je predlagal, da *Smernice* predloži v obravnavo in potrditev Ekonomsko socialnemu svetu. *Smernice* so eden od instrumentov, s katerim lahko država pospeši uresničevanje strateških in operativnih ciljev *Resolucije o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih* (ReNPIO, 2004) in pripomore k razvoju temeljne infrastrukture na tem področju (ReNPIO, poglavji 3.2 in 3.4).

S *Smernicami* prispeva slovenska andragoška stroka k uresničevanju evropskih priporočil za razvoj ključnih kompetenc, zagotavljanje pravičnosti ter povečevanje dostopa do izobraževanja izobrazbeno in drugače prikrajšanim skupinam odraslih.

Naj predstavitev sklenemo z besedami Sama Hribarja Miliča, generalnega direktorja Gospodarske zbornice Slovenije: »Pospešeno ulaganje v znanje in nove kompetence ljudi je nujno, saj Slovenija še vedno večji del svojega bruto domačega proizvoda ustvari iz izdelki in storitvami z nizko dodano vrednostjo, ki na drugem mestu nadaljuje, »da moramo biti pozorni tudi na izide meritev, ki kažejo, da je Slovenija po dosežkih pismenosti med najslabše razvitimi državami. Izide moramo vzeti kot skrajno opozorilo, da potrebujemo ne le novo strategijo, temveč tudi konkreten in čim hitrejši akcijski načrt, ki ga bomo hoteli in znali tudi uresničiti. Pri tem so smernice dobra podlaga, predlagani ukrepi, usmerjeni v posamezne skupine, predlagane spodbude in viri financiranja pa omogočajo hitro uresničitev. Še posebno pomembni pa sta dostopnost do programov in njihova promocija – tako med zaposlenimi kot med delodajalci. Pri tem je zelo pomembna vloga socialnih partnerjev, sindikatov in delodajalcev, ki morajo prevzeti odgovornost za to, da se programi v Sloveniji razvijajo in oblikujejo v skladu s tržnimi potrebami in razvojnimi ambicijami Slovenije.«

Pripravo in izdajo Smernic sta denarno omogočila MŠŠ in Evropski socialni sklad. Publikacija je brezplačna in jo lahko naročite pri Katarini Šešet (tel.: 01 5842 578 ali e-pošta: katarina.seset@acs.si).

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Kako pripravljamo učno gradivo za odrasle

S posebnim zadovoljstvom vam sporočamo, da je decembra izšel priročnik *Kako pripravljamo učno gradivo za odrasle*, avtorice mag. Marije Velikonja. Priročnik namenjamo izobraževalcem odraslih, učiteljem, organizatorjem, sestavljavcem programov za odrasle, raziskovalcem izobraževanja odraslih, skratka vsem tistim, ki morajo pri svojem delu z odraslimi premisliti, kakšno znanje potrebujejo odrasli in kako doseči trajnost znanja. Od te presoje je odvisno tudi gradivo, ki ga namenjamo odraslim.

Učno gradivo za odrasle ima svoje zakonitosti in prav nič novo ni spoznanje, da npr. srednješolske učbenike, namenjene mladini, odrasli povečini uporabljajo le kot dodatno študijsko gradivo. Učitelji pogosto sami izdelujejo učno gradivo, ki je po vsebini in strukturi bliže odraslim kot tisto, pripravljeno za mlade. V številnih izobraževalnih programih, zlasti programih neformalnega izobraževanja, pa učno gradivo nastaja sprti, namenjeno je vsaki izobraževalni skupini posebej. Učitelji, pisci učnega gradiva, potrebujejo torej vse več znanja s tega področja, saj se poleg pisnega učnega gradiva vse bolj razvija tudi študijsko gradivo za multimedijsko in e-učenje.

Spodbuda za pripravo priročnika o pripravi učnega gradiva za odrasle se je porodila ob nastajanju programov za razvoj pismenosti odraslih. Zato je posebna pozornost v priročniku namenjena prav pripravi gradiva za odrasle z nižjo izobrazbo in nižjo stopnjo pismenosti, povsod pa so poudarjene tudi splošne zakonitosti, ki jih velja upoštevati pri pisanju gradiva za odrasle.

Osrednja pozornost je v priročniku namenjena piscu učnega gradiva, ki mora poznati:

- odrasle, ki se učijo, in njihove poti do znanja,
- svoj odnos do učenja in znanja, do izobraževalnega programa/učnega projekta in
- strategije poučevanja, ki jih lahko uporablja.

Učitelji in pisci učnega gradiva radi spregledamo dejstvo, da se mnogi odrasli vračajo v izobraževanje po daljši prekinitvi, ne znajo se učiti in so pri študiju slabo organizirani. Vedno so v stiski s časom in najbolj cenijo znanje, ki ga lahko hitro uporabijo v svojem življenju in pri delu.

Preredko si vzamemo čas za premislek, kakšno znanje potrebujejo odrasli in kako bomo dosegali trajnost znanja. Od te naše presoje bo odvisno tudi gradivo, ki ga bomo namenili odraslim. Dobro je vedeti, kako se razvijajo bralne spretnosti, da prepoznamo stopnjo, na kateri so odrasli, ki jim je gradivo namenjeno.

Pisec učnega gradiva prenaša v besedilo svoje razumevanje in pojmovanje učenja in znanja, gradivo najpogosteje oblikuje glede na strategije poučevanja, ki jih sam uporablja in tudi najbolj pozna. V besedilu se odrazi njegov pogled na izobraževalni program/učni projekt, za katerega izdeluje učno gradivo. Vse to so elementi, ki posredno preko učnega gradiva ali učbenika vplivajo tudi na učne dosežke odraslih v tem programu.

V zadnjem delu priročnika bo bralec našel tudi nekaj usmeritev, 'receptov' za pisanje učnega gradiva za odrasle. Pomembno je že načrtovanje, in v tej fazi si mora pisec odgovoriti na vrsto vprašanj, na nekatere opozarja tudi priročnik. Pri zapisu pa pisca usmerjajo zakonitosti, ki veljajo pri izbiri vsebine, postavitvi notranje zgradbe besedila in oblikovanju zunanje podobe.

Priročnik skuša tudi po svoji zgradbi in zunanji podobi dajati nekatere zglede, kakšno naj bo učno gradivo ali kakšen naj bo učbenik za odrasle.

Pripravo in tisk priročnika sta v celoti omogočila Ministrstvo za šolstvo in šport in Evropski socialni sklad, zato ga bomo izobraževalcem odraslih in zainteresirani strokovni javnosti lahko posredovali brezplačno.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS in
mag. Marija Velikonja (marija.velikonja@t-2.net), Ljubljana

KOTIČEK JE VAŠ

10. in 11. seja Izvršilnega odbora Andragoškega društva Slovenije

Medtem ko je bila 10. seja Izvršilnega odbora Andragoškega društva Slovenije (v nadaljevanju IO ADS) v celoti namenjena pripravi na letno skupščino, ki je bila konec avgusta 2007 (o njej smo izčrpno poročali v lanskoletni septembrski številki *Novičk*), so dnevni red 11. seje sestavljali številni aktualni problemi izobraževanja odraslih pred koncem leta 2007. Seja je bila 27. novembra 2007.

Najprej so člani IO ADS razpravljali o obeh konferencah, ki ju je društvo izpeljalo v zadnjih dneh avgusta. To sta bili konferenci *Pregled dejavnosti za udejanjanje operativnega načrta Strategije vseživljenjskosti učenja* (30. avgust 2007), poročilo o tej je pripravil *dr. Zoran Jelenc*, in *Nacionalna strategija za izobraževanje odraslih, pogled naprej* (31. avgust 2007), poročilo je predstavila *Olga Drogenik*. Člani IO ADS so pozitivno ocenili izpeljavo in dosežene izide obeh dogodkov ter sprejeli nekaj sklepov, ki bodo v prihodnje omogočali uspešno udejanjanje na konferenci doseženih dogovorov. Obe poročili sta za objavo v *Novičkah* preobsežni, lahko pa ju v celoti in z vsemi predstavitvami, ki so jih avtorji podali na konferencah, preberete na spletnih straneh ADS: <http://www.andragosko-drustvo.si/dejavnosti.html>. V tem prispevku navajamo le sklepe, ki jih je IO ADS sprejel ob obravnavi poročil o konferencah.

- Sklepi prve konference:

- *Pregled dejavnosti za udejanjanje operativnega načrta Strategije vseživljenjskosti učenja* je ustrezna podlaga za izdelavo operativnega načrta *Strategije*.
- Pri pripravi operativnega načrta je potrebno upoštevati dodatne predloge, ki so jih dali udeleženci v razpravi.
- Minister za šolstvo in šport naj imenuje skupino strokovnjakov za pripravo operativnega načrta.
- Operativni načrt je treba začeti pripravljati takoj.

- Sklepi druge konference:

- Ministrstvo za šolstvo in šport (v nadaljevanju MŠŠ) naj omogoči uskladitev *Resolucije nacionalnega programa izobraževanja odraslih* z drugimi strateškimi dokumenti Slovenije za obdobje do leta 2013. Čim prej naj obravnava predloge z Liste zahtev ADS za sistemsko urejanje izobraževanja odraslih v Sloveniji in sprejme ustrezne odločitve o tem.

- ADS naj s pobudami in priporočili konference seznaní ministra in službe, pristojne za črpanje sredstev Evropskih strukturnih skladov.
- ADS čim prej pripravi novo srečanje (delavnico), na katerem bodo udeleženci obravnavali analizo učinkovitosti črpanja sredstev. Izvajalci bodo predstavili svoje pobude, predstavniki MŠŠ in drugih ministrstev pa bodo pojasnjevali, kaj je zakonsko sprejemljivo in kaj bodo v novi perspektivi spremenili v skladu s svojimi pristojnostmi, da bi sistem črpanja izboljšali. Tako bodo na pobude konference predstavljena stališča in odgovori pristojnih služb na obeh ravneh – sistemski in operativni.

Člani IO ADS so odklanjanje sodelovanja nekaterih odgovornih (vodstvenih) oseb iz finančne službe in kontrolne enote MŠŠ v času priprav na konferenco ocenili kot neprofesionalen in neprimeren odnos odgovornih oseb. V nasprotju s temi pa je bilo sodelovanje med organizatorji in predstavniki ministrstev zelo dobro in konstruktivno.

IO ADS je pooblastil predsednika ADS, da o obeh poročilih in sklepih ter stališčih in predlogih IO seznaní ministra za šolstvo in šport in ga prosi za pogovor. Na tem pogovoru naj bi sodelovali člana IO ADS in avtorja poročil, *dr. Zoran Jelenc* in *Olga Drogenik*, ter *dr. Janko Muršak*, ki je sodeloval pri vodenju razprave na konferencah.

V eni od osrednjih točk obsežnega dnevnega reda so udeleženci seje razpravljali in sklepali o delu sekcij in komisij v društvu. Najprej pa so določili, kaj pomenita ti dve obliki delovanja društva:

- **Sekcija** je posebna, relativno stalna organizacijska enota, ki povezuje člane po njihovih zanimanjih za specifično področje izobraževanja odraslih ali društvene dejavnosti (npr. za kakovost izobraževanja odraslih, za osebe s posebnimi potrebami ipd.). Običajno ima svoj načrt dela in pravila delovanja.
- **Komisija** je skupina članov, ki pomaga IO ADS pri realizaciji programa na specifičnem vsebinskem področju (npr. za strokovne razprave, za sistem izobraževanja odraslih, za finančno-materialna vprašanja ipd.).

Pri obravnavanju možnosti za delovanje in organiziranost Sekcije ADS za kakovost izobraževanja odraslih (podlaga za razpravo je bil osnutek, ki ga je predložila *Sonja Klemenčič*) se je pokazalo, da bo delovanje sekcij zahtevalo odgovore na nekatera pravna vprašanja. Po posvetu s pravnikom bo organiziranost dela sekcij bržkone zahtevala dopolnitev Pravil ADS, ki takšne organiziranosti zdaj ne urejajo ustrezno.

Nové možnosti za delovanje ADS bi omogočala ustanovitev Sekcije za osebe s posebnimi potrebami. Na seji IO je o teh možnostih razpravljala *mag. Alenka Golob* iz Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič iz Drage pri Igu. Poudarila je, da se zdaj delujoče ustanove, ki se ukvarjajo z izobraževanjem oseb s posebnimi

potrebami, praviloma ukvarjajo z odraščajočo mladino, ne pa tudi z odraslimi. Če bi želeli dejavnost razširiti, kar bo v prihodnosti gotovo potrebno, bi morali izoblikovati profil andragoga, usposobljenega za delo z odraslimi s posebnimi potrebami. Glede na to, da smo pri tem šele na začetku razvoja, so se udeleženci na seji strinjali, da bi za začetek društvenega dela na tem področju zadoščala komisija. V vsakem primeru pa bi morali obravnavati vsako skupino oseb s posebnimi potrebami posebej (slabovidni, gluhi, z motnjami v duševnem razvoju ipd.). IO je tako sprejel pobudo za ustanovitev Komisije za osebe s posebnimi potrebami, *mag. Alenka Golob* pa bo pri tem oseba za stike za skupino oseb z motnjami v duševnem razvoju. Drugim skupinam oseb s posebnimi potrebami bo ADS dal pobudo, da razmislijo o možnostih za delovanje v ADS.

Zaradi odsotnosti vodje Komisije za strokovne razprave, *dr. Petre Jaurh*, ki je sicer pripravila načrt dela Komisije, bo razprava o tej tematiki obravnavana na naslednji seji IO ADS. To velja tudi za Komisijo za pravičnost pri izobraževanju odraslih, za katero še iščemo nosilca dejavnosti.

V nadaljevanju se je IO obravnaval nekatera ta čas aktualna vprašanja izobraževanja odraslih:

- Seznanil se je z nekaterimi opozorili iz prakse, da se MŠŠ očitno vnovič zavzema za to, da naj bi formalno izobraževanje odraslih spet opravljale predvsem šole. Na takšno nevarnost opozarja npr. LU Ormož, ki je celo pripravljena sprožiti upravni spor, saj gre po mnenju vodstva LU Ormož za kršenje ustavnih pravic. IO ADS je podprl stališča LU Ormož in pooblastil *mag. Andreja Sotoška*, da pripravi o tem vprašanju pisna stališča, ki jih bomo posredovali ministru za šolstvo in šport. Stališča, ki jih je oblikoval *mag. Sotošek* nekaj dni po seji in jih objavljamo v posebnem prispevku z naslovom *Problematika pošolanja izobraževanja odraslih na področju formalnega izobraževanja*, so člani IO ADS podprli po dopisni poti.
- IO ADS se je seznanil s pismom Oddelka za pedagogiko in andragogiko glede reorganizacije Andragoškega centra Slovenije (ACS), ki je bilo objavljeno v več medijih (Mladina, Delo, Šolski razgledi). V pismu in objavah je Oddelek opozoril na to, da MŠŠ s svojimi posegi v organiziranost in delovanje ACS (primer: MŠŠ je predlagalo, da naj bo namesto predstavnikov Univerz v Ljubljani in Mariboru v Svetu ACS predstavnik srednjih in višjih šol) negativno vpliva na organiziranost in delovanje ACS. Tako se npr. v njem postopoma zmanjšujejo možnosti za avtonomno raziskovalno delo. Člani IO ADS so podprli stališča Oddelka in se strinjali, da naj ADS na ta problem opozori ministra za šolstvo in šport.
- Že pred sejo so bili člani IO ADS po e-pošti seznanjeni s pobudo *Maje Pouše*, univ. dipl. ped., z usmeritvijo 'andragogika', ki dela v zdravstveni ustanovi, da opisa del in nalog andragoga v Katalogu del in nalog v zdravstvu ta čas še ni in bi ga bilo treba pripraviti. Sama je pripravila osnutek in prosila za presojo tudi vodstvo ADS. Na pobudo sta se že pred sejo odzvala dva člana IO ADS (*mag. Duška Lužar* in *mag.*

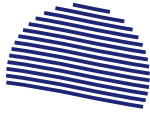
Andrej Sotošek), svoja stališča pa nam je poslala tudi *mag. Alenka Golob*. IO ADS je te dopolnjevalne predloge na pripravljeni opis del in nalog sprejel, in sklenil, da tako dopolnjenega posreduje odgovornim organom. Ob tem pa je opozoril, da tudi v Katalogu delovnih mest v vzgoji in izobraževanju ni delovnega mesta andragog. Predlaga, da se tudi Katalog ustrezno dopolni. Dopolnjeni predlog opisa del in nalog andragoga v Katalogu del in nalog v zdravstvu objavljamo tudi na spletnih straneh ADS.

- IO ADS je letos predlagal, da se državna nagrada za področje izobraževanja odraslih za leto 2007 podeli *Jelici Pegan Štemberger*. Odbor za nagrade ni upošteval niti tega predloga niti kakega drugega, saj nagrada MŠŠ kandidatoma s področja izobraževanja odraslih letos ni bila podeljena. To se je dogajalo tudi že prejšnja leta. Predsednik IO ADS je predlagal, da IO ADS na to reagira ter sporoči ministru in predsedniku odbora za podeljevanje nagrad, da se z odločitvijo komisije ne strinjamo. Področje izobraževanja odraslih je pri podeljevanju nagrad že tako prikrajšano, saj Pravilnik za podeljevanje nagrad določa, da se le ena od enajstih nagrad podeljuje za izobraževanje odraslih. Meni, da je bil predlog IO ADS za podelitev nagrade *kandidatki Jelici Pegan Štemberger* dovolj utemeljen in da si kandidatka nagrado zasluži. Člani IO ADS so se s predlogom strinjali in ga soglasno podpirli.

Med 'tekočimi zadevami' so bile obravnavane še naslednje:

- Članom, ki niso plačali članarine in s tem kažejo, da jih morda članstvo v ADS ne zanima več, bomo poslali dopis, s katerim jih bomo še drugič opozorili na to, da niso izpolnili članske obveznosti. Če je tudi po tem dopisu ne bodo, jim bomo poslali še en opomin z opozorilom, da jih bomo črtali s seznama članov.
- ADS je z MŠŠ podpisal pogodbo o sofinanciranju programa ADS v višini 3.000 EUR izproračunskih sredstev za leto 2007.
- Izboljšanje finančnega stanja nam omogoča, da poravnamo članarino za članstvo v Evropskem združenju za izobraževanje odraslih (EAEA), ki smo mu dolgovali članarini za leti 2006 in 2007, skupaj 600 EUR.
- MŠŠ je ADS dodelil status društva, ki deluje v javnem interesu. To omogoča društvu, da opravlja projekte, za katere lahko prejme plačilo iz javnih sredstev. Seveda gre za neprofitno dejavnost.
- ADS je uvrščen v seznam organizacij, ki jim davkopllačevalci lahko donirajo od 0,1 do 0,5 odstotka svoje odmerjene dohodnine. Na to smo člane opozorili tudi na svojih spletnih straneh.

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@quest.arnes.si), ADS

Problematika pošolanja izobraževanja odraslih na področju formalnega izobraževanja

Številne organizacije za izobraževanje odraslih nas opozarjajo in s primeri dokazujejo, da se v praksi izpeljuje strategija pošolanja izobraževanja odraslih na področju srednješolskega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

Šolska zakonodaja in druge pravne podlage sicer omogočajo enakopravni položaj vsem izobraževalnim organizacijam za izvajanje formalnih in javnoveljavnih programov za pridobitev izobrazbe. Odraslim udeležencem omogočajo izbiro in vključevanje v programe v skladu s strategijo vseživljenjskosti učenja. Že kar nekaj časa pa se srečujemo z neformalnim in formalnim stališčem državnih uradnikov, da je potrebno vrniti odrasle na področju srednješolskega izobraževanja v šole. Razumemo cilje MŠŠ:

- nadomestiti upad vpisa mladine z odraslimi,
- zagotoviti delovno in učno obvezo učiteljem,
- izkoristiti kadrovske in materialne potenciale šol.

Ta stališča državnih uradnikov pa se v praksi uvajajo v neformalni in prikriti, pa tudi odkriti obliki. Izvajalci so nam navedli in poslali številne primere teh postopkov, ki se odvijajo v praksi in so različni po regijah:

- brezposelni, napoteni v formalno izobraževanje, dobijo povrnjene stroške izobraževanja, če se vključijo v srednjo šolo, ne pa tudi, če se vključujejo v program pri drugi verificirani izvajalski organizaciji;
- postopki verifikacij drugih izvajalskih organizacij so kar se le da zapleteni in ne potekajo po določenih, ki jih predpisuje *Zakon o upravnih postopkih* (to dokazujejo praktični primeri);
- tipični primer problematike verifikacij programov za odrasle so programi *Usposabljanje za življenjsko uspešnost (UŽU)*. Zaradi nejasnih in ohlapno zapisanih kadrovskih pogojev, ki so bili različno razloženi, je prišlo do zastoja verifikacij. Strokovni svet za izobraževanje odraslih je ta problem odprl, dal pobude za rešitev, a se v praksi ni nič spremenilo, čeprav so kadrovske pogoje onemogočili verificiranje velike večine strokovnega kadra v Sloveniji. Strokovno smo se uskladili, procesno pa se ni nič spremenilo.

Sodimo, da je proces pošolanja izobraževanja odraslih kratkoročno, še bolj pa dolgoročno slab in celo škodljiv. Nekaj utemeljitev tega stališča:

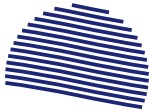
- s pošolanjem odraslih izgubljam vse kakovostne razvojne in inovativne pridobitve, ki jih je razvila andragoška stroka: projekt kakovosti *POKI*, *Informiranje in svetovanje odraslim - ISIO*, učna pomoč, samostojno učenje ...;
- ponudba formalnega šolskega izobraževanja se monopolizira na šolah (ali je to novo/moderno usmerjeno izobraževanje?);

- odraslim udeležencem izobraževanja se zmanjšuje možnost izbire (šole bodo izbirale udeležence in ne udeleženci izvajalskih organizacij).

Zato pozivamo ministra, da MŠŠ preuči predstavljeno problematiko, pri tem pa izhaja iz načela enakovrednosti in enakopravnosti vseh podsistemov vseživljenjskega učenja, tudi izobraževanja odraslih. Odgovorne službe MŠŠ in njihove strokovne sodelavce, ki vodijo neustrezne postopke, naj minister opozori, da morajo biti pri izpeljavi izvedbenih procesov pozorni na probleme, na katere opozarja Andragoško društvo Slovenije.

Zavedamo se, da pozitivnega odnosa do izobraževanja odraslih ni mogoče le predpisati. To mora postati del filozofije in kulture vseživljenjskega učenja, h kateri pa je doslej veliko pripomoglo prav delo izvajalcev izobraževanja odraslih in njihovi uspehi. Prav zato je Slovenija pri nekaterih kazalcih celo v vrhu držav Evropske unije.

Mag. Andrej Sotošek (andrej.sotosek@guest.arnes.si), ADS

Razmišljanje o pomenu in vlogi centrov za vseživljenjsko učenje v prihodnje

Skoraj triletna prehojena pot od vzpostavitve trinajstih Centrov za vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju Centri VŽU) pa do danes kar sama napeljuje k poglobljenemu razmisleku o njihovi vlogi in pomenu za posamezno lokalno/regionalno okolje, v katerem Center VŽU deluje, ter o možnostih njihovega nadaljnjega razvoja. V najnovejši knjižici *Centri za vseživljenjsko učenje: Nove možnosti za vse*, avtorice *dr. Nevenke Bogataj*, so predstavljene nekatere evropske izkušnje s tovrstnimi centri ter analiza in rezultati delovanja slovenskih Centrov VŽU s poudarkom na letu 2006. Nakazani so številni predlogi nosilcem odločanja na nacionalni in regionalni ravni ter strokovnim delavcem v praksi. Vsekakor zelo dobrodošle smernice. S pričujočim prispevkom pa želim predstaviti zgolj lasten pogled, ki izhaja iz prakse, tako rekoč s perspektive na regionalni ravni.

Na podlagi dosedanjega delovanja našega Centra VŽU in v pričakovanju novega razpisa se mi poraja vrsta razmišljanj o njegovi nadaljnji usodi. Kakšen bo prihodnji razvoj? Katere dejavnosti bodo predstavljale težišče delovanja? Bo to informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih ali bo vseeno poudarek na samostojnem učenju?

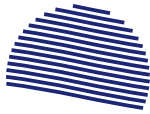
Večino odgovorov bomo najbrž zvedeli že ob objavi tega prispevka, saj bo po vsej verjetnosti takrat objavljen tudi razpis za Centre VŽU. Menim, da je potrebno združiti različne oblike svetovanja in informiranja pod 'eno streho', saj si tako izvajalci kot nosilci

odločanja pridobimo mnoge prednosti z vidika organiziranosti, nadzora in usklajevanja do sedaj 'razpršenih' aktivnosti v svetovalnih središčih, centrih za informiranje in poklicno svetovanje ter centrih VŽU. Glede na omejene vire financiranja pa se lahko zgodi, da bomo ob omenjenih prednostih morali dati manj poudarka razvoju in razmahu samostojnega učenja. Takšno krčenje bi povzročilo škodljive učinke na področju samostojnega učenja, še najbolj v nekaterih zapostavljenih okoljih, v katerih je že sedaj močno prisotna neenakomerna razvitost učnih možnosti. S tem bi za nekatere oblike in možnosti samostojnega učenja prikrajšali prav najbolj ranljive družbene skupine. Le-ta pa je v *Nacionalnem strateškem referenčnem okviru 2007-2013* (v nadaljevanju NSRO), ki poleg drugih dokumentov predstavlja temeljno nacionalno podlago za črpanje sredstev iz evropskih strukturnih skladov, namenjena največja pozornost. NSRO v poglavju o razvoju človeških virov in vseživljenjskega učenja navaja, da postaja vseživljenjsko učenje imperativ sodobne družbe, saj omogoča kakovostno vključevanje posameznika v življenje in delo v celotnem življenjskem obdobju. Pomemben poudarek je na socialni vključenosti posebej ranljivih skupin, ljudi iz socialno šibkejših okolij, žensk, brezposelnih, starejših idr. Najbrž ni potrebno posebej poudarjati, da je v nekaterih okoljih socialno izključenih skupin pač več kot drugod.

Trdno sem prepričana, da bi nosilci odločanja takoj ponudili protiangument, češ, saj se bodo programi za neformalno učenje ponudili v okviru drugih razpisov. To mogoče drži, vendar lahko na takšne trditve odgovorjam podobno, kot sem zgoraj v zvezi z 'razpršenostjo' različnih oblik informiranja in svetovanja. Nesistematičen pristop k neformalnim oblikam izobraževanja ter znani problemi zamikanja razpisov po končanih izvedbah lahko povzročajo nezainteresiranost izvajalcev, saj si z morebitnimi izvedenimi programi naredijo finančno izgubo, če potem *post festum* niso izbrani na razpisu in zanje ne pridobijo določenih sredstev.

Po mojem mnenju bi morali vseživljenjskemu učenju dodati še vseživljenjsko izobraževanje in spodbujati ter usmerjati razvoj Centrov VŽU v Centre vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Kam bo šel razvoj in kakšna bo dejanska vloga Centrov VŽU v prihodnje, je v tem trenutku težko napovedati. V našem Centru VŽU si prizadevamo, da razširimo možnosti vsakemu posamezniku, ki se pri nas oglasi. Koliko si bosta za to prizadevali politika in stroka, pa bomo še videli in občutili v naslednjih letih. *Nacionalni strateški referenčni okvir 2007-2013*, Državni razvojni program za isto obdobje ter posamezni operativni programi dajejo dobre obete, ampak v praksi so stvari lahko drugačne.

Mag. Romana Martinčič (romana.martincic@quest.arnes.si),
Zasavska ljudska univerza Trbovlje

Študijski krožek *Antični cikel* na Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi

Želja po izobraževanju in druženju je glavno vodilo starejših, da se odločijo za obiskovanje študijskih krožkov ali drugih dejavnosti, ki jih v vedno večji meri nudijo slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Da bi si pridobili znanje, za katero v mlajših letih ni bilo prave priložnosti ali časa, da bi obnovili, kar že vedo, ali pa da bi ohranili vitalnost in aktivnost tudi v starejših letih, lahko upokojeni izbirajo med različnimi jezikovnimi, likovnimi, umetnostnimi, računalniškimi in mnogimi drugimi programi. Da bi tudi upokojencem na mariborskem območju ponudili čim bolj pester izbor dejavnosti oziroma študijskih krožkov, smo se v študijskem letu 2002/2003 odločili, da jih skušamo privabiti tudi z latinščino.

Čeprav so dandanes redki posamezniki, ki latinščino govorijo tudi aktivno, ta starodavni jezik vendarle živi v mnogih modernih jezikih, njegovih naslednikih, v terminoloških izrazih, v pregovorih in rekih in v bogati dediščini literarnih ali strokovnih del avtorjev od antike do novejših časov. Latinščina je lahko s svojo logično strukturirano slovnico zelo dobro pomagalo za urjenje možganov, zlasti spomina, ter osnova za učenje modernih tujih jezikov.

Že ime *Antični cikel* nakazuje, da se slušatelji ne seznanjajo le z latinskim jezikom, ampak tudi s kulturno-civilizacijskim in literarnim bogastvom antičnega sveta. Pouk poteka že šesto leto, in sicer enkrat tedensko, razdeljen pa je na dve šolski uri, od katerih je ena namenjena slovnici in jeziku, druga pa predavanjem iz kulture, umetnosti, vsakdanjega življenja, zgodovine in književnosti starih Grkov in Rimljanov. V teh letih se je oblikovala stalna skupina sedmih udeleženk, ki s svojo razgledanostjo, predznanjem in zanimanjem sooblikujejo učne ure, pri katerih v *Horacijevem* duhu *dulce et utile* (prijetno s koristnim) združujemo tako formalni kot neformalni način pouka.

Učbenika latinščine, ki bi bil prilagojen učenju odraslih, na slovenskem tržišču žal ni. Zaradi tega si pomagamo z veljavnimi gimnazijskimi učbeniki, določene slovnične strukture pa utrjujemo tudi s pomočjo različnih delovnih listov. Slušatelji se seznanjajo z osnovami latinske morfologije in sintakse: spoznavajo latinske sklanjatve in spregatve z najpogostejšimi izjemami, besedne vrste, latinske odvisnike ter najpomembnejše slovnične konstrukcije. Hkrati si pridobivajo osnovni besedni zaklad, potreben za razumevanje preprostejših besedil in terminoloških izrazov, ki se še danes kot tujke pojavljajo v slovenskem jeziku. Zaradi povezanosti latinščine in stare grščine prav tako spoznavajo nekatere osnove stare grščine, zlasti grški alfabet in izbrano besedišče.

Za kulturno-civilizacijske in literarne vsebine je antika neusahljiv vir tem. Srečanja potekajo v povezanih in zaključenih sklopih. Slušatelji so se do sedaj seznanili z grško

in rimsko mitologijo, s koledarjem, z rimskimi prazniki in praznovanji, s kulinariko antičnega Rima, pri čemer so lahko poskusili nekaj jedi, pripravljenih po *Apicijevih* receptih, z rimsko arhitekturo in infrastrukturo, z ustrojem rimske republike, s cesarjem Avgustom in z njegovim prenovitvenim programom, z osnovami epigrafike in branjem rimskih napisov, z antičnimi pisavami, s knjigami in knjižnicami, že drugo leto pa podrobneje spoznavajo grško in rimsko književnost po obdobjih in zvrsteh. Pri literarnih temah so nam v pomoč posamezni prevodi antičnih avtorjev v slovenščino.

Naša srečanja kombiniramo tudi z drugimi dejavnostmi. Glede na to, da v slovenščini obstaja kar nekaj prevodov antičnih del, romanov z antično tematiko modernih avtorjev ter strokovnih del o antiki, smo se letos odločili, da del pouka namenimo pogovorom o knjigah, ki jih preberemo kot domače branje. Knjiga služi kot iztočnica za obravnavano tematiko. Tako smo npr. ob romanu *Pompeji Roberta Harrisa* govorili o izbruhu Vezuva leta 79, uničenju Pompejev in o naravoslovcu *Pliniju Starejšem*, ki je najverjetneje v reševalni akciji izgubil življenje. Občasno pouk popestrimo z ogledom dokumentarnega ali igranega filma s tematiko iz grške ali rimske zgodovine, določene ure pa namenimo predavanjem katere od udeleženk krožka o svojih vtisih s potovanj po nekdanjih antičnih krajih.

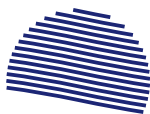
Moto našega krožka je *prijetno s koristnim*, zato vsak zaključek študijskega leta organiziramo ekskurzijo po poteh antičnih ostankov. V šestih letih smo si ogledali Ptuj z ostanki antične Petovione in obiskali tamkajšnji pokrajinski muzej, Ljubljano, kjer smo si v Narodnem muzeju ogledali lapidarij z napisi v latinščini, obenem pa še razstavo o Brižinskih spomenikih, Celje, kjer smo si prav tako ogledali pokrajinski muzej in zbirko antičnega stekla, nato še Oglej oziroma antično Akvilejo z ostanki starokrščanske bazilike z mozaiki in ruševine antičnega pristanišča ter Dolenjsko in Belo krajino.

V študijskem krožku *Antični cikel* različne generacije združujemo znanje, veselje do učenja in druženja in z medsebojno povezanostjo prepletamo svoje življenjske izkušnje, življenjsko filozofijo in zanimanje za antični svet, temelj zahodne civilizacije. Svoje misli o krožku so strnile tudi tri udeleženke:

- *»K Antičnemu ciklu hodim, ker se rada učim, ker mi pomaga pri učenju tujih jezikov in mišljenju nasploh, zaradi spoznavanja zgodovine in književnosti in ker sem v dobri družbi.« (Hermina Žitnik)*
- *»V krožku Antični cikel nas združuje predvsem ljubezen do zibelke evropske kulture, Grčije in Rima, ter želja po znanju latinskega jezika, katerega sledi najdemo v raznih evropskih jezikih, z njim pa se srečujemo tudi v našem vsakdanjiku. Z veseljem smo dočakali ustanovitev krožka, ki ga od vsega začetka vodi mentorica Nina Vuk. S svojim znanjem in potrpljenjem nam je dodatno polepšala priljubljeni krožek.« (Alemka Saks)*

- *»Zanimanje za antično zgodovino se je pri meni začelo že v gimnazijskih letih. Kerme je poklicna pot zanesla v čisto druge vode, sem šele po upokojitvi začela razmišljati, da bi znova sedla v šolske klopi ter osvežila in poglobila svoje znanje. Tako sem se vpisala v novo nastali krožek Antični cikel na Andragoškem zavodu Maribor – Ljudski univerzi v Mariboru. Poleg zgodovinskega pregleda antične zgodovine in književnosti se seznanjam tudi z osnovami latinskega jezika. To me veseli, saj z znanjem latinskih besed lažje razumevam tuje jezike, v pomoč mi je tudi pri reševanju križank. Predavanja pa so zanimiva predvsem zaradi naše mlade predavateljice Nine Vuk, ki nam posreduje svoje odlično znanje. Prijetne ure nam popestri z novostmi na knjižnem trgu, ogledi zgodovinskih filmov in pogovori o zapuščini Rimljanov na naših tleh. Že celih šest let vztrajamo v skupini in smo kot ena družina. Našo Nino pa smo vzele kar za svojo, saj bi ji po starosti lahko bile mame ali babice. Po usakem zaključku študijskega leta se najbolj veselimo izleta, ki je vedno skrbno pripravljen, poučen, zabaven in družaben.« (Anita Šajna)*

Nina Vuk (nina.vuk@mb.sik.si),
Študijski krožek *Antični cikel*

Večer makedonske kulture v Mestni knjižnici Izola

V okviru študijskega krožka *Svet v dlaneh – skozi druge kulture spoznavamo sebe* smo v MKI pripravili večer makedonske kulture, na katerem se nam je z glasbo, recitali in diapozitivi predstavila vokalna skupina Pella. Sestavljajo jo štirje pevci – *Vesna Mladenova, Metoda Postolski Košir, Majdka Kušar Pezdirec* in *Ljuben Dimkaroski*, ki pojejo arhaične makedonske in slovenske ljudske pesmi. Vodja skupine, ki deluje od aprila leta 2004 in nosi ime po tretji prestolnici antičnih Makedoncev – Pelli, je *Ljuben Dimkaroski*, akademski glasbenik, pedagog in že tri desetletja prvi trobentač SNG Opere in Baleta v Ljubljani, vnet zbiratelj starih, pozabljenih ljudskih pesmi, ki jih z avtorskimi aranžmaji približa sodobnemu času in večglasju. Cilj skupine je ponesti v svet bogastvo glasbenega izročila Makedonije in Slovenije ter graditi mavrični glasbeni most med obema deželama.

Večer je bil posvečen tudi predstavitvi CD *Pella* poje ter knjige *Pella in Makedonija* avtorice *Metode Postolski Košir*. Knjiga, ki je izdana v obeh jezikih – slovenskem in makedonskem, v latinici in cirilici – na 331 straneh prinaša spomine na Pellina potovanja in glasbene turneje po Makedoniji, Albaniji in Grčiji. V njej spoznavamo Peline prijatelje, pesnike, pisatelje, glasbenike, igralce, znanstvenike in druge, ki so opisani z vso ljubeznijo in spoštovanjem, pa preproste ljudi, kmete in pastirje, mesta in vasi, svetišča,

čudovito pokrajino, gore, legende, pesmi, naravne in kulturne spomenike ter razne dogodivščine. V ovitku knjige, ki je napisana v melodičnem in liričnem jeziku z bogatim besednim zakladom, se nahajata dve zgoščenki, namenjeni slepim in slabovidnim ljudem, in jim v svet teme prinašata lepoto avtoričinega besedila in glasbeno podobo Makedonije v izvedbi skupine Pella.

Naj povemo še nekaj o članih skupine. *Ljuben Dimkaroski* je imel že mnogo solo koncertov po Makedoniji, Sloveniji in drugod po Evropi. Igral je v več glasbenih skupinah, ki izvajajo sodobno glasbo. Posnel je več LP plošč in CD zgoščenk s sodobno in klasično glasbo. Sedem let je vodil vokalno instrumentalno skupino Strune, ki igra in poje etnično makedonsko glasbo. Stare makedonske pesmi je zbral in izdal v knjigi *Stopedeset makedonski biseri*. Piše poezijo, doslej je izdal že dve pesniški zbirki, v katerih opeva ljubezen do Makedonije in ženske ter občudovanje makedonskih umetnikov. Zadnja leta se ukvarja z obdelavo kamna na poseben način. Skupino Pella vodi od leta 2004.

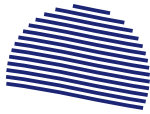
Vesna Mladenova je najmlajša članica skupine, študentka ekonomije, članica folklorne skupine kranjskega Makedonskega društva sv. Ciril in Metod, kjer pleše že 13 let, vizažistka in promotorka švedske kozmetike Isadora ter ljubiteljica vsega lepega.

Majdka Kušar Pezidrec je bila v mladosti navdušena košarkašica. Je ljubiteljica narave, po poklicu pa ekonomistka. V prostem času nabira cvetje in listje, ga suši in iz njega izdeluje prelepe slike. Piše poezijo in je soavtorica zbirke *Pesmi I.B.*, ki je že bila predstavljena tudi v različnih mestih po Makedoniji. Rada ima klasično glasbo in je bila pevka v zboru. Občuduje Slovenijo in Makedonijo in je vesela, da lahko skupaj s člani skupine Pella njuno glasbeno izročilo ponese v svet.

Metoda Postolski Košir je bila po poklicu vzgojiteljica in otrokom že dolga leta šiva mehke ljubkovalne igrčke in blazinice za lepe sanje. Del njenega tovrstnega ustvarjanja si boste lahko ogledali tudi v Mestni knjižnici Izola. Piše poezijo in kratke zgodbe. Riše nežne akvarele in izdeluje kolaže, ki so namenjeni tako otrokom kot odraslim. Je prav tako soavtorica pesniške zbirke *Pesmi I.B.*

Potopisnega večera, na katerem smo z zapisano in govorno besedo, slikami in z makedonsko glasbo nepravilnih ritmov in večglasja potovali skupaj s skupino Pella, se je udeležilo skoraj 40 poslušalcev, ki so jih ganile nenavadno lepo zapete pesmi (med njimi tudi istrska *Moja mate čuha kafe* ter rezijanska *Da hōra ta banērina*), tako da so navdušeno ploskali ter se v pozne večerne ure zaustavili še ob prigrizku, na katerem so člani skupine Pella postregli z doma narejenim ajvarjem in črnim kruhom.

Špela Pahor (spela.pahor@quest.arnes.si), Študijski krožek
Svet v dlaneh – skozi druge kulture spoznavamo sebe

Uvedba celostnega svetovalnega pristopa na Visoki poslovni šoli Doba Maribor

Na Visoki poslovni šoli Doba Maribor deluje Center za svetovanje, v okviru katerega našim študentom že ponujamo svetovanje za uspešen študij, karierno svetovanje in finančno svetovanje. V januarju 2008 pa smo našo ponudbo razširili tudi s psihološkim svetovanjem za študente.

Izvajamo izredni študij ter študij na daljavo. Študij je organizacijsko in po obsegu prilagojen zaposlenim študentom. Naši študenti so torej predvsem odrasli, ki imajo v veliki meri že oblikovano osebno in poklicno identiteto. Srečujejo se z izzivi, ki jih prinaša ponovna vključitev v izobraževalni proces in s tem povezane spremembe v zasebnem življenju. Odločitev za študij namreč v njihovo življenje prinaša spremembe v družinsko življenje in partnerske odnose, prav tako pa pomeni spremembe v delovnem okolju in na finančnem področju.

Uspešne modele svetovanja priznanih evropskih visokih šol smo na Visoki poslovni šoli Doba Maribor prilagodili našim študentom – izrednim študentom, izmed katerih jih večina študira na daljavo. Zavedamo se namreč, da je osebno zadovoljstvo naših študentov predpogoj za uspešno in kreativno študijsko delo. S ponudbo raznolikih svetovalnih aktivnosti želimo svojim študentom ustvariti optimalne pogoje za učinkovit študij, prispevati k njihovi strokovni in osebni rasti ter k razvoju njihove kariere.

Potrebe naših študentov po različnih svetovalnih storitvah smo preverjali v anketi, v kateri nas je zanimalo, kakšne svetovalne storitve si želijo. Rezultati ankete kažejo, da si študenti želijo možnosti svetovalnega pogovora, ki bi jim omogočal razbremenitev v primeru osebnih stisk, nudil podporo pri reševanju težav, spodbujal razvijanje samospoštovanja in osebno rast. Izrazili so tudi potrebe po svetovanju za učinkovit študij, kariernem in finančnem svetovanju. Prav tako kar 87 odstotkov študentov poroča, da bodo koristili svetovalne storitve v okviru Centra za svetovanje, ko jih bodo potrebovali.

Psihološko svetovanje

Možnost psihološkega svetovanja na Visoki poslovni šoli Doba Maribor uvajamo kot novost. Izkušnje iz tujine kažejo, da so pogost vzrok neuspešnosti študentov prav njihove osebne stiske. Psihološko svetovanje lahko z uzaveščanjem težav in možnih rešitev bistveno pripomore h kvaliteti življenja in uspešnosti študentov. Svetovancu pomaga, da med svetovanjem bolj jasno vidi svoje težave, zna prepoznati

povezave in možne vzroke, preizkuša nove strategije reševanja problemov in dosegla spremembe.

Psihološko svetovanje za študente izvajam svetovalka psihologinja ob superviziji izkušenega svetovalca. Študentom sem na voljo pri težavah s stresom, v medosebnih odnosih, pri študiju, zaradi travmatičnih dogodkov in drugih življenjskih izzivov. Svetovanje pa je namenjeno tudi študentom, ki si želijo bolj poglobljenega samospoznavanja in osebnostne rasti. Psihološko svetovanje izvajamo v obliki svetovalnih srečanj, kasneje pa tudi v obliki skupinskih delavnic. Študentom študija na daljavo omogočamo svetovanje na daljavo, in sicer se z njimi srečujem v klepetalnici. Tovrstna oblika svetovanja predstavlja v tujini že uveljavljen način nudenja pomoči, v Sloveniji pa se ta način psihološkega svetovanja do sedaj še ni izvajal.

Svetovanje za učinkovit študij

Svetovanje za učinkovit študij na Visoki poslovni šoli Doba Maribor poteka že pri tretji generaciji študentov. Za študente tradicionalnega študija izvajamo mentorstvo, ki smo ga na naši šoli uvedli na podlagi dobre prakse s Finske. Mentorji so visokošolski učitelji in strokovni delavci, ki skrbijo za skupine študentov. Mentor študentom pomaga s svetovalnim razgovorom, z individualnim načrtovanjem študija, s spremljanjem napredovanja, z motiviranjem in informiranjem. Študentom študija na daljavo svetuje svetovalka za študij na daljavo. Na šoli poteka tudi on-line svetovanje študent študentu, ki ga izvajajo študenti višjih letnikov za študente novince, ter svetovanje diplomant študentu.

Na šoli izvajamo delavnice, ki študentom omogočajo lažjo vključitev v študij, učinkovitejše učenje in obvladovanje učnih težav, usvajanje kompetenc za samostojno strokovno delo, obvladovanje sodobne informacijske tehnologije in uspešno vključevanje v poslovno delovno okolje.

Karierno svetovanje

Za naše študente in diplomante organiziramo različne dogodke in delavnice za razvoj kariere. Nudimo jim tudi možnost osebnega kariernega svetovanja, ki je v pomoč pri proaktivnem oblikovanju kariere.

Finančno svetovanje

Študentom omogočamo finančno svetovanje v primerih finančnih dilem v zvezi s študijem. Financiranje študija jim skušamo olajšati s svetovanjem glede možnosti pridobivanja finančnih virov.

Našim študentom torej omogočamo svetovanje na vseh pomembnejših življenjskih področjih, s katerimi se srečujejo ob ponovni vključitvi v izobraževalni proces. Vse oblike svetovanja ponujamo brezplačno. S svetovalnimi dejavnostmi želimo prispevati k zadovoljstvu študentov, posredno povečati njihovo študijsko uspešnost in skrajšati čas njihovega študija. Na ta način pa krepimo dialog z našimi študenti, kar tudi nam omogoča razvoj ter vzdrževanje in izboljševanje kvalitete storitev, ki jih ponujamo študentom.

Dr. Katja Košir (katja.kosir@doba.si),
Visoka poslovna šola Doba Maribor

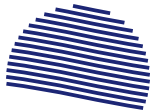

POSVETI, KONFERENCE

Karijerne poti pedagoškega delavca – poiščite genija v sebi

Ljubljana, Slovenija, 29. marec 2008

Drugemu simpoziju z naslovom Karijerne poti pedagoškega delavca so organizatorji plenarnim predavanjem, ki izhajajo pretežno iz izkušenj posameznih pedagoških delavcev, dodali tudi praktični popoldanski del v obliki delavnic (konkretne predloge, razvijanje lastne dobre ideje, načine (samo)predstavitve, izkušenj in dosedanjega dela na razgovoru za delo). Več informacij o programu najdete na spletnih straneh MiB d.o.o.: <http://www.mib.si/attachments/SimpozijKarijernePotiMiB.pdf>.

Vrednotenje in ocenjevanje v vzgoji in izobraževanju

Žalec, Slovenija, 18. in 19. april 2008

Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije organizira mednarodno znanstveno konferenco, katere temeljni cilj je predstaviti različne poglede na funkcijo vrednotenja in ocenjevanja v vzgoji in izobraževanju – od vrednotenja dosežkov v predšolski vzgoji prek vrednotenja in ocenjevanja znanja in dosežkov v osnovni in srednji šoli do izobraževanja odraslih. Na konferenci bomo soočili različne poglede, izkušnje in dosežke vzgojno-izobraževalnih ustanov in poskusili oblikovati odgovor na vprašanje: Kakšna je funkcija vrednotenja in ocenjevanja v vzgoji in izobraževanju?

Pojasnila o mednarodni konferenci lahko dobite pri Alenki Ternovec (tel.: 01 4250 108, e-naslov: zdpds@siol.net). Vabilo je objavljeno na spletni strani http://www.zdpds.si/PDF/Konferenca_ZDPDS_2008.pdf.

Bralcem Novičk sporočamo, da je knjižnica ACS odprta za obiskovalce v sredo in petek dopoldne od 10. do 12. ure, ter v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure. Vabljeni!

SMITH, Debbie, 1955-

Literacy and advocacy in adolescent family, gang, school, and juvenile court communities : CRIP 4 life / Debbie Smith, Kathryn F. Whitmore. - Mahwah (USA) : Lawrence Erlbaum, 2006. - xxvi, 203 str. : ilustr. ; 24 cm

VREČER, Natalija

Integracija kot človekova pravica : prisilni priseljenci iz Bosne in Hercegovine v Sloveniji / Natalija Vrečer. - Ljubljana : Založba ZRC, ZRC SAZU : Andragoški center Republike Slovenije, 2007 (Ljubljana : Present). - 152 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Migracije / Založba ZRC, ZRC SAZU ; 12)

VUKELICH, Carol

Building a foundation for preschool literacy : effective instruction for children's reading and writing development / Carol Vukelich, James Christie. - Newark (USA) : International Reading Association, cop. 2004. - vi, 79 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Preschool literacy collection)

ZEMLJIČ, Kristjan

Izobraževanje odraslih in druge učne poti v programu Grundtvig : zbornik projektov Učnih partnerstev 2001-2006 / (avtorji Kristjan Zemljič, partnerji v projektih Grundtvig učna partnerstva 2000-2006). - Ljubljana : CMEPIUS, Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja, 2007 (Kranj : Adoz). - 32 str. : ilustr. ; 30 str.

BOGATAJ, Nevenka

Centri za vseživljensko učenje : nove možnosti za vse / Nevenka Bogataj in nosilci prvih CVŽU po regijah. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007 (Ljubljana : Pleško). - 43 str. : graf. prikazi, preglednice ; 23 cm

FINCHAM, Garrick

Inspiring adults : literacy, language and numeracy in the museums, libraries and archives sector / Garrick Fincham and Jane Ward. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), 2006. - 80 str. : ilustr. ; 21 cm

INTERNATIONAL Conference Globalization and Education for Sustainable Development. Sustaining the Future (2005 ; Nagoya)

Globalization and education for sustainable development : sustaining the future / international conference, 28-29 June 2005, Nagoya, Japan ; (ed. by Laura Wong). - Paris : United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO), 2006. - 176 str. : barvne fotogr. ; 24 cm. - (Globalization)

IVANČIČ, Angela

Smernice strategije razvoja temeljnih spretnosti zaposlenih : predlog / (pripravila ... Angela Ivančič, Olga Drogenik, Estera Možina). - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007 ((Bevke) : Bograf). - 50 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm

IZOBRAŽEVANJE odraslih v praksi : priročnik za usposabljanje ADEC / Kurt Karsten Andersen ... (et al.) ; (urednik Kurt Karsten Andersen ; ilustracije Karmen Šemrl ; prevod Bernarda Potočnik). - Ljubljana : Glotta Nova, 2007. - 135 str. : ilustr. ; 30 cm

JAVNA predstavitev mnenj o privatnem šolstvu v Republiki Sloveniji : zbornik referatov in razprav, 23. marec 2007 / (uredili Zoltan Jan, Sonja Uršič in Nuša Zupanec). - Ljubljana : Državni svet Republike Slovenije, 2007 ((Rob) : Moj repro). - 94 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Knjižna zbirka Državnega sveta Republike Slovenije). Dostopno tudi na: http://www.ds-rs.si/dejavnost/publikacije/Zbornik_07-3.pdf. - 300 izv.

KUCLER, Slavica Borka

Z učenjem do enakih možnosti za vse (Videoposnetek) / avtorica Slavica Borka Kucler ; avtorji video-portretov Petra Javrh ... (et al.) ; kamera Dalibor Tošič. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2007 ((Ljubljana) : Inštitut in akademija za multimedije). - 1 video DVD : barve, zvok ; 12 cm. - (Zgledi vlečejo ; 1-3)

MODELI mentorstva pri vključevanju ranljivih skupin / uredili Jana Rapuš Pavel, Bojan Dekleva, Špela Razpotnik ; (angleški prevodi Multilingual). - Ljubljana : Pedagoška fakulteta, 2007 (Domžale : Vovk). - 164 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Socialno pedagoške teme)

PISA 2006 : izhodišča merjenja naravoslovne pismenosti v raziskavi PISA 2006 : (program mednarodne primerjave dosežkov učencev) / (priredile in uredile Maša Repež, Andreja Bačnik, Mojca Štraus ; prevod Karmen Dobrila... et al.). - Ljubljana : Nacionalni center PISA, Pedagoški inštitut, 2007. - 155 str. : ilustr. ; 30 cm

PROGRAM mednarodne primerjave dosežkov učencev - OECD PISA : naravoslovni, bralni in matematični dosežki slovenskih učencev : nacionalno poročilo / (uredile Mojca Štraus, Maša Repež, Simona Štigl). - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Nacionalni center PISA, Pedagoški inštitut, 2007 (Dob : Grafika 3000). - 223 str. : ilustr. ; 30 cm

ROGERS, Rebecca

Adult education teachers : designing critical literacy practice / Rebecca Rogers, Mary Ann Kramer. - Lawrence Erlbaum, 2007. - New York. - xx, 328 str. : ilustr. ; 24 cm

ROLIH, Robert, 1977-

Marketinški vroči stolček : preverjeni recepti za povečanje učinkovitosti vašega marketinga / Robert Rolih. - Ilirska Bistrica ; Ljubljana : Uspeh, 2005 ((Ljubljana : Schwarz)). - 367 str. : ilustr. ; 29 cm

SKILLS audits for asylum seekers and refugees : a practitioners' manual / Fiona Aldridge ... (et al.). - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), cop. 2005. - 102 str. : ilustr. ; 30 cm

SOUTHWOOD, Sue

Developing literacy, language and numeracy in the workplace / Sue Southwood. - Leicester : National Institute of Adult Continuing Education (NIACE), 2006. - 57 str. : ilustr. ; 18 cm. - (NIACE lifelines in adult learning ; 22)

STRATEGIJA vseživljenjskosti učenja v Sloveniji / urednik Zoran Jelenc. - 1. izd., 1. natis. - Ljubljana : Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije : Javni zavod Pedagoški inštitut, 2007 (Ljubljana : Grafika 3000). - 50 str. : ilustr. ; 30 cm. Dostopno tudi na: http://www.cmepius.si/files/cmepius/userfiles/grundtvig/strategija_vsezivlje_nskosti_ucenja.pdf. - Bibliografija: str. 47-49

YOUTHXCHANGE : vodnik k trajnostnemu načinu življenja : izobraževalni priročnik za odgovorno potrošnjo / (urednica Alenka Burja). - 2. izd. - Ljubljana : Ministrstvo za okolje in prostor, 2007, cop. 2002 ((Žirovnica) : Medium). - 84 str. : ilustr. ; 22 X 24 cm. Sorodni elektronski vir: http://www.youthxchange.net/main/download_guide.asp.

Peter Monetti (knjiznica@acs.si), ACS

Programoteka

javnovejavni in izobraževalni programi za odrasle

<http://www.acs.si/index.cgi?m=51&id=86>

Objavljamo javnoveljavne izobraževalne programe, ki so

* oblikovani izključno za odrasle

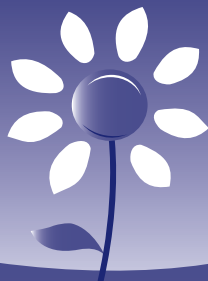
* na novo oblikovani v skladu z veljavno šolsko zakonodajo ali jim je bila v skladu z novo zakonodajo podaljšana veljavnost

2008

13 LET
1996 - 2008

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA
19. - 25. 5. 2008

<http://tvu.acs.si>

<http://tvu.acs.si/koledar>

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH V SLOVENIJI IZVAJALCI IN PROGRAMI 2007/2008

pregled več tisoč izobraževalnih programov in številnih organizacij po vsej Sloveniji

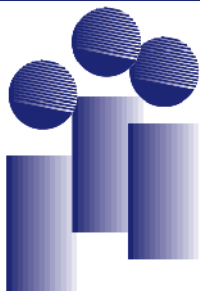
- Na spletni strani: www2.acs.si/pregled

<http://izobrazevanje.acs.si>

IZOBRAŽEVALNA PONUDBA ACS

Objavljamo izobraževalne programe, ki jih za izobraževalce odraslih izvajamo v šolskem letu 2007/2008

- izobraževalni programi
- strokovna, informativna in izobraževalna srečanja
- aktualna izobraževanja ACS

na spletni strani www.acs.si

- * za tiste, ki se želite izobraževati
- * in za tiste, ki sami izobražujete

svetovalni kotiček ACS

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education